

พฤติกรรมการณ์เข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุอำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี
Internet Access and Usage Behavior of the Elderly in Bang Phae District, Ratchaburi

นลินี ศรีวิลาศ* และปริญญา หุ่นโพธิ์

สาขาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์เข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุ อำเภอบางแพะ จังหวัดราชบุรี เพื่อศึกษาพฤติกรรมการณ์เข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่นิยมใช้ในด้านต่างๆคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง/ท่องเที่ยว ด้านสุขภาพ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการศึกษาธุรกิจการทำงาน โดยใช้งานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักคือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุ จากการวิจัยได้ผลสรุปว่ากลุ่มผู้สูงอายุมีเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตจากการศึกษาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุพบว่าการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นกลุ่มผู้สูงอายุมีการเข้าถึงใช้งานอินเทอร์เน็ตตามความหลากหลายวัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างกันไป ผู้สูงอายุมีความสามารถและทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตผู้สูงอายุนิยมใช้งานอินเทอร์เน็ตที่นิยมด้านต่างๆดังนี้คือ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร 2.ด้านสุขภาพ 3. ด้านความบันเทิงท่องเที่ยว 4.ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 5. ด้านการศึกษาธุรกิจการทำงาน

จากผลการวิจัยทราบถึงการเข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ของกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งสามารถนำข้อมูลไปศึกษาต่อในด้าน(1)รูปแบบของธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการของอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุ (2)การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูล(3)พัฒนาอินเทอร์เน็ตเข้ากับเทคโนโลยี(4)การดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการควรปรับปรุงรูปแบบของเว็บไซต์ให้สอดคล้องต่อความต้องการและคำนึงถึงศักยภาพด้านกายภาพของผู้บริโภค รวมถึงสร้างเครือข่ายธุรกิจอย่างครบวงจร เพื่อเพิ่มโอกาสและสร้างความสำเร็จให้กับผู้ประกอบการธุรกิจในกลุ่มผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการณ์ใช้,เครือข่ายสังคมออนไลน์, ผู้สูงอายุ

Abstract

The purpose of this research was to study the access and usage behavior of the elderly in Bang Phae district, Ratchaburi province. To study the Internet access and usage habits used in various fields. Communication Entertainment / Health, Innovation and Technology Business education work Using qualitative research These include the study of documents and in-depth interviews. The primary is a person aged 60 or over, or those highly embarrassing. The objective was to study the access and use of the Internet among the elderly. Based on the research, it was concluded that the elderly have access to Internet. According to the study of Internet access of the elderly, Internet access is an important component of the Internet. Different uses of the elderly have the ability and skills to use the Internet. Knockout of the most popular areas is as follows: 1. Communicate 2. Healthcare 3. entertainment attractions. 4. Innovation and Technology 5. Business Education

The results of the study show the accessibility and use of the internet for elderly people who can apply for further study in the following areas:(1) the business model of the Internet service of (2)the

elderly the development of a web site that assists in the analysis and storage of information; (3) the development of the internet; and (4) the operation of the business. The physical aspects of the consumer as well as the establishment of a comprehensive business network to increase the chances and create success for business in the elderly society.

Keywords : habits of use, social networks, seniors

1. บทนำ

ปัจจุบันสังคมไอทีหรือยุคที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เป็นศูนย์รวมของการเชื่อมโยงโลกในปัจจุบันไปยังโลกแห่งอนาคตได้เข้ามามีบทบาทในการใช้ชีวิตประจำวันของมนุษย์เราเป็นอย่างมากจากกล่าวได้ว่าการสืบค้นข้อมูลที่เราต้องการและสามารถกระทำได้ง่ายเพียงแค่ว่าจิ้มใช้อินเทอร์เน็ตให้ถูกต้องและเหมาะสมต่อการใช้งานไม่ว่าจะเป็นสิ่งเล็กหรือสิ่งใหญ่ข้อมูลก็จะปรากฏบนหน้าจอของเราให้เลือกใช้อย่างมากมายเลยทีเดียวที่เดียวจนทำให้เครือข่ายการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์เราไปแล้ว (สิริมา ตรีรัตน์ไพบูลย์ 2557)

อินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีประโยชน์มากมายมหาศาลไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียน การสอน การค้นหาความรู้หากข้อมูลที่เราต้องการค้นหาจากตำราเรียนหนังสือนิตยสาร ตลอดจนสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ให้ข้อมูลที่ไม่เพียงพอทางเลือกที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลก็คือการใช้อินเทอร์เน็ตเพราะอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งรวบรวมความรู้เสมือนห้องสมุดขนาดยักษ์ที่บรรจุคลังความรู้ไว้รองรับผู้ใช้งานอย่างไม่มีขีดจำกัดนับได้ว่าอินเทอร์เน็ตเป็นตัวเลือกที่ช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมความรู้ได้อย่างดีเยี่ยมสำหรับวัยของผู้เรียน ผู้ศึกษา หรือผู้ที่แสวงหาอยู่ตลอดเวลาไม่เพียงเท่านั้นอินเทอร์เน็ตยังมีคุณประโยชน์อีกหลายด้านด้วยกัน ด้านธุรกิจ อินเทอร์เน็ตก็สามารถเป็นเครื่องมือที่กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นใช้ในการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านการประกอบธุรกิจบนอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกอีกชื่อคือคอมเมิร์ซ นอกจากนี้ก็ยังมีธุรกิจที่เกิดขึ้นของอินเทอร์เน็ตอีกมากมาย ด้านสังคม อินเทอร์เน็ตก็เข้ามามีส่วนด้านสังคมมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากเว็บไซต์ต่างๆ ที่มีผู้คนเข้าไปร่วมพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการพบปะสร้างสรรค์ มีผู้คนมากมายที่มีสังคมอีกสังคมหนึ่งบนอินเทอร์เน็ต ด้านความบันเทิง ดูจะเป็นด้านที่เห็นได้ชัดที่สุดในอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ความบันเทิงในอินเทอร์เน็ตมีให้เลือกใช้บริการกันมากมายอยากดูหนังฟังเพลงหาเพื่อนคุยสามารถทำได้จากอินเทอร์เน็ต(เวชยันต์ สังข์จ้อย,2555)

องค์การสหประชาชาติ ได้ให้นิยามว่า "ผู้สูงอายุ" คือ ประชากรทั้งเพศชาย และเพศหญิงซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป (60+) โดยเป็นการนิยามนับตั้งแต่อายุเกิด ส่วนองค์การอนามัยโลกยังไม่มีการให้นิยามผู้สูงอายุ โดยมีเหตุผลว่าประเทศต่างๆ ทั่วโลกมีการนิยามผู้สูงอายุต่างกันทั้งนิยามตามอายุเกิด ตามสังคม (Social) วัฒนธรรม (Culture) และสภาพร่างกาย (Functional markers) เช่นในประเทศที่เจริญแล้วมักจัดผู้สูงอายุ นับจากอายุ 65 ปีขึ้นไป หรือบางประเทศอาจนิยามผู้สูงอายุตามอายุกำหนดให้เกษียณงาน (อายุ 50 หรือ 60 หรือ 65 ปี) หรือนิยามตามสภาพของร่างกายโดยผู้หญิงสูงอายุอยู่ในช่วง 45 - 55 ปี ส่วนชายสูงอายุอยู่ในช่วง 55 - 75 ปี(ชมพูนุท พรหมภักดี,มปพ.)

สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จำนวนผู้สูงอายุของหลายประเทศบนโลกใบนี้มีมากจนเป็นสังคมผู้สูงอายุไปแล้ว เช่น ประเทศในแถบยุโรป สแกนดิเนเวียและญี่ปุ่นเมื่อมองภาพอนาคตไปอีก10-15 ปี “โลกของผู้สูงอายุ” ไม่ใช่โลกใบเล็ก แต่กำลังใหญ่โตขึ้นเรื่อยๆ ท่ามกลางสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ลูกหลานต้องดิ้นรนแข่งขันและอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่น ทำให้สายสัมพันธ์ของผู้สูงอายุกับลูกหลานและครอบครัวน้อยลงยิ่งอายุมากขึ้นการไปมาหาสู่ญาติสนิท มิตรสหาย หรือ เพื่อนเก่าสมัยเรียนก็มีแนวโน้มค่อยๆ ลดลงจนเกรงว่าสังคมผู้สูงอายุจะขาดความสุขทางใจและสายสัมพันธ์ที่ติดระหว่างกัน(กุศล สุนทรธาดา,2556)

จากการคาดการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคาดการณ์ว่าปริมาณประชากรไทยที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปในปี 2568 จะมีสัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 20 ของประชากรไทย เทียบกับปี 2543 ที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.4 ซึ่งก็หมายความว่า ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) โดยสมบูรณ์แบบ ดังนั้นการก้าวขึ้นสู่สังคมผู้สูงอายุย่อมจะส่งผลให้วิถีชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการเตรียมมาตรการรองรับอย่างทันที่เพื่อให้พร้อมที่จะก้าวทันสถานการณ์ของผู้สูงอายุและปรับกระบวนการที่เดิมจากที่มองผู้สูงอายุว่าเป็นภาระของสังคมเปลี่ยนไปเป็นผู้ใช้ประสบการณ์ที่สะสมมายาวนานให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม(วีรศักดิ์ เครือเทพ, 2552)

เนื่องจากสถานะที่เปลี่ยนแปลงทางด้านปัจจัยทั้งภายในและภายนอกของครอบครัวที่หลากหลายที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุนั้นต้องอยู่ห่างจากลูกหลาน ไม่ว่าจะเป็นอย่างอื่นเนื่องจากลูกหลานต้องศึกษาต่อในที่ห่างไกล และการเดินทางไปทำงานต่างถิ่นหรือขนาดของครอบครัวเล็กลงโดยการแยกตัวออกจากครอบครัวใหญ่มาใช้ชีวิตเป็นครอบครัวเล็ก ๆ จึงส่งผลให้ผู้สูงอายุจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการติดต่อสื่อสาร โดยการหันมาใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากขึ้นเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ผู้สูงอายุต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสื่อสารเพื่อที่จะเปิดรับเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจของตนเองหรือของลูกหลาน หรือแม้กระทั่งติดต่อสื่อสารกับผู้ที่อยู่ห่างไกล และการติดตามข่าวสารที่ง่ายกว่าเก่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษา “พฤติกรรมการใช้เข้าถึงและการใช้อินเทอร์เน็ตของกลุ่มคนผู้สูงอายุ” เพื่อศึกษาถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้สูงอายุนิยมใช้พฤติกรรมการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์รวมถึงการเข้าถึงใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการเอง และนำมาพัฒนาในการสร้างสังคมและการตลาดในเครือข่ายสังคมออนไลน์ในอนาคต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้เข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอ บางแพ จังหวัด ราชบุรี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่นิยมในด้านต่างๆคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง/ท่องเที่ยว ด้านสุขภาพ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการศึกษาธุรกิจการทำงาน ของกลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อเข้าใจและพัฒนาเว็บไซต์ด้านต่างๆให้มีความสะดวกและเหมาะสมกับการใช้งานของกลุ่มผู้สูงอายุ

ขอบเขตการวิจัย

พฤติกรรมการใช้เข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุใน อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี

1. ประชากรที่ใช้ในศึกษาคือกลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ กลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี จำนวน 17 คน
3. ช่วงระยะเวลา 4 เดือนทำการรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร เก็บข้อมูลภาคสนามลงพื้นที่ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2560- พฤษภาคม 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อินเทอร์เน็ตหมายถึงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่มีการเชื่อมต่อระหว่างเครือข่ายหลายๆเครือข่ายทั่วโลก โดยใช้ภาษาที่ใช้สื่อสารกันระหว่างคอมพิวเตอร์ที่เรียกว่า โพรโทคอล ผู้ใช้เครือข่ายนี้สามารถสื่อสารถึงกันได้ในหลายๆทาง อาทิ อีเมล เว็บไซต์ และยังสามารถสืบค้นข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งคัดลอกแฟ้มข้อมูลและโปรแกรมมาใช้ได้
2. พฤติกรรมการใช้ หมายถึง ลักษณะการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น วัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ สถานที่ที่ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ความถี่ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์

3. ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 55 ปี ขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย และจิตใจไปในทางเสื่อมลง เป็นวัยที่ต้องปรับตัวในด้านต่าง ๆ ตามที่ควรเป็นเพื่อจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจและมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี

4. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) หมายถึง กลุ่มคนที่รวมกันเป็นสังคมมีการทำกิจกรรมร่วมกันบน อินเทอร์เน็ตในรูปแบบของเว็บไซต์มีการแผ่ขยายออกไปเรื่อย ๆ เป็นรูปแบบของการสื่อสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตทำให้ เครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตเป็นสังคมต่อกันมาการสร้างชุมชนใหม่บนอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการ ติดต่อสื่อสารสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเพื่อการศึกษา ธุรกิจ และความบันเทิง

บททวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมกรรมการเข้าถึงและการทำงานของอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอ บางแพ จังหวัด ราชบุรี ศึกษากรณีของลักษณะและพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มคนผู้สูงอายุที่ได้มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์ที่จะส่งผลต่อการเข้าถึงและการทำงานของอินเทอร์เน็ตผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา อภิปราย และสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้สูงอายุ
- 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ
- 2.4 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์

ความหมายของเครือข่ายสังคมออนไลน์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) คือ รูปแบบของสังคมบนโลก อินเทอร์เน็ต ที่ผู้เล่นอินเทอร์เน็ตจะแบ่งปันความสนใจ สนใจ หรือเรื่องราวต่างๆ เข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงไปในทิศทาง เดียวกัน โดยส่วนใหญ่ ใหญ่จะใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางใน การติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีทั้งการส่งอีเมลล์หรือข้อความ (ณัฐพร มังกออุดม ลาก,2554) องค์ประกอบของเครือข่ายสังคมออนไลน์ มีดังนี้ 1.1 การมีสมาชิกของเครือข่าย 1.2 การมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน 1.3 การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย 1.4 การสื่อสารภายในเครือข่าย 1.5 การมีปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน 1.6 การ ให้บริการสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ(ธนพฤกษ์ ชามะรัตน์, 2551)

ความเป็นมาของเครือข่ายสังคมออนไลน์เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตจากเว็บ 1.0 มาสู่เว็บ 2.0 จุดเด่น ของเว็บ 2.0 คือ การที่ผู้ใช้สามารถสร้างเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นทีมงานหรือดูแลเว็บไซต์ ข้อดีของ การที่ผู้ใช้เข้ามาสร้างเนื้อหาได้เอง ทำให้มีการผลิตเนื้อหาเข้ามาเป็นจำนวนมาก และมีความหลากหลายของมุมมองความคิด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ใช้มีพฤติกรรมกรรมการใช้งานคือ รูปแบบการติดต่อสื่อสารที่เปลี่ยนไป การแสดงตัวตนในสังคมออนไลน์ การหา ความรู้สืบค้นหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ความบันเทิง การเปิดรับความบันเทิงเป็นต้น (พัทธนันท์ ศรีนุ่น,2559)

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของผู้สูงอายุ

ความต้องการของผู้สูงอายุ

บุคคลเมื่อก้าวสู่วัยสูงอายุ ซึ่งเป็นวัยท้อแท้ของชีวิต เป็นช่วงที่ควรได้รับการช่วยเหลือ ประคับประคองจากสังคม ใน สังคมไทยมีวัฒนธรรมในการดูแลพ่อ-แม่ ญาติ ผู้สูงอายุ แต่ปัจจุบันต้องยอมรับว่าสภาพเศรษฐกิจ และสังคมเปลี่ยนไป ย่อมมี ผลกระทบต่อวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนไทย ซึ่งย่อมมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อย่างไรก็ตาม สังคมควรตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบ ต่อกลุ่มผู้สูงอายุเพราะเป็นวัยที่สภาพร่างกาย จิตใจ และสถานภาพ ทางสังคมเปลี่ยนแปลงเสื่อมถอยลงตามธรรมชาติความต้องการของผู้สูงอายุ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข,มปป.)

1. ความต้องการทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุต้องการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์, ต้องการมีผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด, ต้องการที่อยู่อาศัยที่สะอาด อากาศดี สิ่งแวดล้อมดี, ต้องการอาหารการกินที่ถูกสุขลักษณะตามวัย, ต้องการมีผู้ดูแลช่วยเหลือให้การพยาบาลอย่างใกล้ชิดเมื่อยามเจ็บป่วย, ต้องการได้รับการตรวจสุขภาพ และการรักษาพยาบาลที่สะดวก รวดเร็ว

2. ความต้องการทางด้านจิตใจของผู้สูงอายุผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะมีการปรับปรุงและพัฒนาจิตใจของตนเองให้เป็นไปในทางที่ดีงามมากขึ้นสามารถควบคุมจิตใจได้ดีกว่าหนุ่มสาวแต่การแสดงออกจะขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละบุคคล การศึกษา ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของคนคนนั้น ความเครียดที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัยสูงอายุ มีผลต่อจิตใจของผู้สูงอายุมากลักษณะการเปลี่ยนแปลงของจิตใจที่พบคือ การรับรู้ผู้สูงอายุจะยึดติดกับความคิดและเหตุผลของตัวเอง การรับรู้สิ่งใหม่ๆจึงเป็นไปได้ยากความจำก็เสื่อมลง ผู้สูงอายุจะมีความรู้สึกต่อตนเองในแง่ต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นความท้อแท้ น้อยใจ โดยรู้สึกว่าสังคมไม่ให้ความสำคัญกับตนเอง เหมือนที่เคยเป็นมาก่อนทำให้ผู้สูงอายุ มีอารมณ์ไม่มั่นคง การกระทบกระเทือนใจเพียงเล็กน้อย จะทำให้ผู้สูงอายุเสียใจ หงุดหงิดหรือโกรธง่าย ความต้องการการยอมรับ และเคารพยกย่อง นับถือ และการแสดงออกถึงความมีคุณค่าของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุจะสนใจสิ่งแวดล้อม เฉพาะที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ และตรงกับความสนใจ ของตนเองเท่านั้น การสร้างวิถีดำเนินชีวิตของตนเอง การมีอายุมากขึ้นคือ การเข้าใกล้กาลเวลาแห่งการสิ้นสุดของชีวิต การยอมรับสภาพดังกล่าวทำให้ผู้สูงอายุบางคนมุ่งสร้างความดีงามให้แก่ตนเองเพิ่มขึ้น

3. ความต้องการทางด้านสังคม เศรษฐกิจของผู้สูงอายุต้องการได้รับความสนใจจากผู้อื่นต้องการเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว สังคมและหมู่คณะ ต้องการช่วยเหลือสังคมและมีบทบาทในสังคมตามความถนัด ต้องการการสนับสนุน ช่วยเหลือจากครอบครัว และสังคมทั้งทางด้านความเป็นอยู่รายได้บริการจากรัฐ ต้องการมีชีวิตร่วมในชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม ต้องการลดการพึ่งพาคนอื่นให้น้อยลงต้องการการประกันรายได้ และประกันความชราภาพ

2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

พฤติกรรม หมายถึง การแสดงและกิริยาท่าทางของสิ่งมีชีวิตที่เกิดร่วมกันกับสิ่งแวดล้อมเป็นการตอบสนองของระบบหรือสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าหรือการรับเข้าทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก มีสติหรือไม่มีสติระลึกร ชัดเจนหรือแอบแฝง และโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ(สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต,2558)

องค์ประกอบของพฤติกรรม พฤติกรรมของมนุษย์มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ การรับรู้ เป็นการแปลความหมายจากการสัมผัส โดยเริ่มตั้งแต่การมีสิ่งเร้ามากระทบกับอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้าและส่งกระแสประสาทไปยังสมองเพื่อการแปลความ การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลค่อนข้างถาวร อันเป็นผลมาจาก ประสบการณ์หรือการฝึกฝน มิใช่ผลจากการตอบสนองของสัญชาตญาณ อุบัติเหตุ หรือความบังเอิญ

การคิด เป็นกระบวนการของสมองในการสร้างสัญลักษณ์หรือภาพให้ปรากฏในสมอง เพื่อ เป็นตัวแทนของวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเอง ได้แนวทางในการปรับตนพัฒนาตน ช่วยให้เข้าใจผู้อื่นและเลือกเส้นทางชีวิตที่เหมาะสมแก่ตนเอง(บทความการตลาด,2016)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมาน ลอยฟ้า (2014) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใหญ่ในชนบท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตปัญหาและความต้องการใช้อินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องการไม่ใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใหญ่ในชนบท กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา คือ ผู้ที่มีอายุ 20-60 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,530 ผลการศึกษาพบว่าสภาพการใช้อินเทอร์เน็ตผู้ใหญ่ส่วนใหญ่เคยใช้อินเทอร์เน็ตมาก่อน(ร้อยละ 68.3) โดยมีประสบการณ์มากกว่า 3 ปี (ร้อยละ 75.5) สำหรับผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ใช้ทุกวัน (ร้อยละ 20.1) แต่ละครึ่งชั่วโมงประมาณ 1 ชั่วโมง(ร้อยละ 29.5) กิจกรรมที่ใช้บ่อยๆ ได้แก่ เฟซบุ๊ก การค้นหาและติดตามข่าวสารเหตุการณ์การค้นหาข้อมูลและความรู้และการดูวิดีโอ

ส่วนใหญ่ใช้เว็บไซต์ภาษาไทย (ร้อยละ 53.8) และเรียนรู้การใช้อินเทอร์เน็ตด้วยตนเอง (ร้อยละ 49.7) สำหรับเหตุผลที่ใช้ อินเทอร์เน็ต คือ ใช้ติดต่อสื่อสารได้สะดวกและรวดเร็ว (ร้อยละ 69.7) ใช้งานไม่ยุ่งยากและใช้ได้ทุกที่ทุกเวลา (ร้อยละ 66.6) และค้นหาข้อมูลข่าวสารได้ทุกประเภท (ร้อยละ 64.1)

กัณฑ์พล บรรทัดทอง(2558) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคน ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ แรงจูงใจ และความพึงพอใจในการใช้บริการ เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ จำแนกตามพฤติกรรมการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการใช้ บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์กับความพึงพอใจในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ โดยประชากรใน การศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 55 ขึ้นไป เพศชายและเพศหญิง ทั้งผู้ที่ถึงกำหนดอายุรับราชการเมื่ออายุครบ 60 ปี และผู้ที่เกษียณอายุก่อนกำหนดตามนโยบายเออร์ลี่รีไทร์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นผู้ที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยก่อนเก็บได้นำแบบสอบถามมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นได้ .962 สถิติที่ ใช้ คือค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test กับค่า Pearson's Correlation ในการทดสอบสมมติฐาน และนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มี ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก 2) ผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มีแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับแรงจูงใจ มาก ผลการทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยนี้เป็นดังนี้

1) ผู้สูงอายุที่มีอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ผู้สูงอายุที่มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่องทางการใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์ สถานที่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ความบ่อยในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคม ออนไลน์ และช่วงเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่าง กัน 3) ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ Facebook, Twitter และ Line แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน 4) แรงจูงใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุ

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดกลุ่มประชากรและตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การตรวจสอบข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. ตัวผู้วิจัย ในการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ตัวผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก และวิธีการต่างๆร่วมกันเช่น การบันทึกเสียง การสังเกต
2. แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ 1ชุด ประกอบด้วย 2ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะครอบครัว ของผู้สูงอายุ ตอนที่ 2 แบบ

สัมภาษณ์ด้านพฤติกรรม การเข้าถึงและ การใช้งาน อินเทอร์เน็ต โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านการเข้าถึง การใช้อินเทอร์เน็ต จำนวน 2 ข้อ 2.2 ด้านการใช้งาน อินเทอร์เน็ต จำนวน 5 ข้อ

3. อุปกรณ์ภาคสนาม ประกอบด้วย

- 3.1 เครื่องบันทึกเสียงที่สะดวกในการใช้งาน
- 3.2 สมุดจดบันทึกและปากกา เพื่อใช้จดในการสัมภาษณ์
- 3.3 แฟ้มเอกสารสำหรับรวบรวมข้อมูลที่ได้ในแต่ละวัน

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 17 ชุด โดยการเก็บข้อมูลวิจัยนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ประมาณ 3 วัน ภายในเดือน เมษายน 2560 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งประมาณ 30 นาที หรือขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การตรวจสอบการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บข้อมูลจนกว่าจะได้ข้อมูลที่เพียงพอต่อการตอบวัตถุประสงค์วิจัยการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีตรวจสอบข้อมูลนั้นจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่ง ได้แก่ เวลา สถานที่ และบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ต และการใช้งานอินเทอร์เน็ต ของผู้สูงอายุ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยตารางวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ข้อความหรือประโยคจากข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล และจัดหมวดหมู่ของข้อความหรือประโยคตามลักษณะข้อความที่ปรากฏ ตีความ และกำหนดหัวข้อสำคัญโดยการบรรยายและยกตัวอย่าง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเรื่อง “การเข้าถึงและ การใช้งาน อินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษามีดังนี้

1. ด้านการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุ ในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีพบว่า การเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้นกลุ่มผู้สูงอายุมีการเข้าถึงใช้งานอินเทอร์เน็ตตามความหลากหลายวัตถุประสงค์การใช้งานที่แตกต่างกันไป ผู้สูงอายุมีความสามารถและทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ตแตกต่างกันตามกลุ่มอายุ คือ มีทั้งใช้ได้คล่อง ใช้ได้ในระดับปานกลางและใช้ยังไม่ค่อยคล่อง เหตุผลของการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีดังนี้

- 1.1 บุคคลในครอบครัวทำงานไม่ได้อยู่พร้อมหน้ากันทำให้ผู้สูงอายุใช้อินเทอร์เน็ตในการติดต่อสื่อสารกับคนในครอบครัว

“ลูกสาวป่าทำงานเป็นหมอยอยู่ในกรุงเทพ เดือนหนึ่งถึงจะกลับบ้าน ปากก็ใช้โทรเห็นหน้าคุยกับลูกสาวทุกวัน”
น้ำเย็น (นามสมมติ 2560)

- 1.2 กลุ่มผู้สูงอายุต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทำให้ผู้สูงอายุใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น วิธีการควบคุมเบาหวาน การรับประทานอย่างไรให้สุขภาพดี

“ตาเป็นโรคเบาหวาน ตาชอบเปิดในเน็ตดูการรับประทานอะไรบ้างที่มันควบคุมน้ำตาล พอไปหาหมอหมอเขาจะไม่ได้ดูตาและในเน็ตตาว่ามันบอกละเอียดดีนะ” สวรรค์ (นามสมมติ 2560)

1.3 กลุ่มผู้สูงอายุต้องการติดต่อกับเพื่อนเก่าๆผ่านอินเทอร์เน็ต เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ เนื่องจากผู้สูงอายุนั้นส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านทำให้ขาดการติดต่อกับเพื่อน

“ตั้งแต่แยกจากการทำงาน ป้าก็ไม่ค่อยได้เจอเพื่อน นานๆที่ป้าจะออกไปเพราะว่าป้าเป็นโรคประจำตัวหลายอย่าง ป้าก็เล่นเฟซ คุยกับเพื่อนๆป้าทุกวัน” พะยอม(นามแฝง 2560)

1.4 กลุ่มผู้สูงอายุใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงแก้เหงา เช่น การดูวิดีโอตลก ละคร เป็นต้น

“ลุงอยู่บ้านคนเดียวลูกหลานไปเรียนไปทำงานหมด ลุงก็หาหนังนี้ดูไปเรื่อย สารคดี เทคโนโลยีใหม่ๆ มันเล่นไปเล่นมาก็เพลินคลายเหงาได้” สมคิด(นามแฝง 2560)

ผลจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ผู้สูงอายุในเขต อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีส่วนใหญ่มีการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตตามวัตถุประสงค์การใช้งานที่หลากหลายกันไปและเวลาที่ผู้สูงอายุใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละวันส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตนานประมาณ 5 ชั่วโมงต่อวัน

2. ด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ผลจากการศึกษาการใช้งานอินเทอร์เน็ตของผู้สูงอายุพบว่าผู้สูงอายุใช้งานอินเทอร์เน็ตที่นิยมมากที่สุดด้านต่างๆดังนี้คือ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร 2. ด้านสุขภาพ 3. ด้านความบันเทิง/ท่องเที่ยว 4. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 5. ด้านการศึกษาธุรกิจการทำงาน เมื่อทราบถึงการใช้งานด้านต่างๆของกลุ่มผู้สูงอายุแล้วสามารถนำข้อมูลไปศึกษาต่อเกี่ยวกับด้านการพัฒนาการให้ข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆของการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ต้องตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุดังนี้

1. พัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตเข้ากับเทคโนโลยี เช่น รีโมตเปิด-ปิดไฟฟ้า ที่สามารถส่งสัญญาณเตือนภัยผ่านอินเทอร์เน็ต ในรูปแบบของเสียงสัญญาณไซเรนและไฟแฟลช แจ้งเหตุฉุกเฉินให้บุคคลในครอบครัวได้ทราบ

2. รูปแบบของธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการของอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุนั้นควรเป็นการให้บริการที่ง่ายต่อการใช้งาน และเน้นสะดวกในการใช้งาน ไม่ซับซ้อนหลายขั้นตอนและมีความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปเผยแพร่

3. การพัฒนาเว็บไซต์ที่เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์และเก็บข้อมูล เช่น ระยะเวลาการรับประทานยา, เก็บข้อมูลการเคลื่อนไหว เพื่อตรวจดูการออกกำลังกายหรือกิจกรรมต่างๆของผู้สูงอายุ, บันทึกประวัติสุขภาพ, ตารางนัดพบแพทย์ เป็นต้น คราว ผู้ดูแลหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงได้ทราบ

4. เพื่อเพิ่มศักยภาพของการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบการจึงควรปรับปรุงรูปแบบของเว็บไซต์ให้สอดคล้องต่อวิถีชีวิตความต้องการ และคำนึงถึงศักยภาพด้านกายภาพของผู้บริโภค รวมถึงสร้างเครือข่ายธุรกิจอย่างครบวงจร เพื่อเพิ่มโอกาสและสร้างความสำเร็จให้กับผู้ประกอบการในสังคมผู้สูงอายุ เพื่อให้การดำรงชีวิตของผู้สูงอายุมีความสุข สะดวกสบายมากขึ้น เกิดการพัฒนาตนเอง เป็นการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ช่วยสร้างพลังเครือข่ายผู้สูงอายุให้เข้มแข็งทั่วประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย ดังกล่าวข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ต ในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีการเข้าถึงและนิยมใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านต่างๆเพื่อการติดต่อสื่อสารและการค้นหาหาข้อมูลข่าวสาร ซึ่งในปัจจุบันผู้สูงอายุใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใหญ่ในชนบท พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของผู้ใหญ่ในชนบท คือ กลุ่มผู้สูงอายุมีการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตและกิจกรรมที่ใช้อย่างได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาและติดตามข่าวสารเหตุการณ์การค้นหาข้อมูลและความรู้และการดูวิดีโอ

จากผลของการศึกษาพฤติกรรมการเข้าถึงและการใช้งานอินเทอร์เน็ตในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรีพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีการเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตและนิยมใช้งานอินเทอร์เน็ตตามความสนใจที่ต่างกันว่าผู้สูงอายุนั้นมีหลายวัตถุประสงค์ที่ในค้นคว้าหาความรู้ไม่ใช่แค่การติดต่อสื่อสารอย่างเดียว แต่เป็นการใช้ในด้านการศึกษาและการหาข้อมูลต่างๆ ในปัจจุบันผู้สูงอายุมีการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตออนไลน์ทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การติดตามข่าวสาร และการค้นคว้าหาข้อมูล จึงทำให้ผู้สูงอายุมีความสะดวกสบายมากขึ้นและมีความสุขในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และยังช่วยให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำในครอบครัวไม่ว่าคนในครอบครัวจะอยู่ไกลแค่ไหนก็สามารถติดต่อสื่อสารได้กันง่ายมากขึ้นและได้พบเพื่อนใหม่ๆจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นอีกด้วย ถึงแม้จะมีวัตถุประสงค์ใช้งานต่างกันแต่มีการเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเครือข่ายสังคมออนไลน์รูปแบบของสังคมบนโลกอินเทอร์เน็ต ที่ผู้เล่นอินเทอร์เน็ตจะแบ่งปันความสนใจ สนใจ หรือเรื่องราวต่างๆ เข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกัน โดยส่วนใหญ่จะใช้เว็บไซต์เป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะจากผลวิจัย

จากผลวิจัย พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุในอำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี ส่วนใหญ่ให้ความสนใจในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต ดังนั้นผู้ประกอบการที่จะประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุด้านต่างๆนั้น ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆที่ได้กล่าวไปข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านใดก็ตาม ควรมีรูปแบบการบริการที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการในการให้บริการต้องเรียบง่ายไม่ยุ่งยากรวดเร็วและไม่ยุ่งยากและพัฒนาด้านเว็บไซต์ต่างๆให้ดีขึ้น อินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดทั้งในการเรียนรู้ การหาข้อมูล และการติดต่อสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นประเภทไหนก็ตาม ควรมีรูปแบบการศึกษาที่สำคัญในการใช้สื่อออนไลน์ของผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญ อาจมีการจัดให้มีจุดบริการอินเทอร์เน็ตสำหรับผู้สูงอายุหรือผู้ด้อยโอกาสโดยเฉพาะ กำหนดมาตรฐานของสื่อใหม่ที่คนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้ การให้บริการต้องเรียบง่าย ไม่ยุ่งยากรวดเร็ว และไม่ยุ่งยาก เพื่อให้ได้รับการตอบรับจากผู้สูงอายุมากขึ้นด้วยเพื่อการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุให้ประสบความสำเร็จและได้รับการตอบรับจากผู้สูงอายุ

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจและปัญหาของการใช้งานอินเทอร์เน็ตกลุ่มผู้สูงอายุในจังหวัด ราชบุรี เพื่อให้ทราบข้อมูลมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มผู้สูงอายุ ในแต่ละประเภทของเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line, Instagram เมื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (ม.ป.ป.). การเปลี่ยนแปลงและเตรียมตัวเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ.

ค้นเมื่อ 25 เมษายน 2560, จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/health/prepared/topic002.php>

กุลศล สุนทรธาดา.(2556) **สูงวัยกับไฮเทค** ค้นเมื่อ 25 เมษายน 2560, จาก

<http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/newsletter/index>.

ชมพูนุท พรหมภักดี.(มปพ.). **สังคมผู้สูงอายุ** ค้นเมื่อ 28 เมษายน 2560 จาก <http://haamor.com/th>

เวชยันต์ สัจจัญญ์.(2555) **อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาและสืบค้น** ค้นเมื่อ 26 เมษายน 2560, จาก

<https://pojchakornsuta.wordpress.com>

วีรศักดิ์ เครือเทพ.(2552) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ค้นเมื่อ 26เมษายน 2560,จาก <https://www.สังคมโลกกำลังก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ.co.th>

สิริมา ตริรัตน์ไพบูลย์.(2557) อินเทอร์เน็ตกับชีวิตประจำวัน ค้นเมื่อ 26เมษายน 2560 จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/518931>

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ.(2558) พฤติกรรมมนุษย์ ค้นเมื่อ 26เมษายน 2560 จาก <http://www.nana-bio.com/e-learning/Behavior/behavior.html>

ณัฐพร มังกูตมลาภ.(2554)เครือข่ายสังคมออนไลน์ ค้นเมื่อ 29เมษายน 2560

จาก www.http://phutthawan.blogspot.com

พัทธนันท์ ศรีนุ่น.(2559) วิวัฒนาการของสังคมออนไลน์และเครือข่ายสังคม (Social Network) สืบค้นเมื่อ 29 เมษายน 2560 จาก <https://sites.google.com/a/bumail.net>